

JURYRAPPORT FOTOWEDSTRIJD WERK IN WEST

VOORAF

Het Van Eesterenmuseum zet het komende jaar met een manifestatie **Werk in West** op de agenda. De gelijknamige fotowedstrijd en zomertentoonstelling die loopt van 3 juli tot en met 5 oktober geeft alvast een voorproefje.

Het museum wil met deze expositie(s), met excursies, lezingen en discussies een beeld schetsen van het ontstaan en de ontwikkeling van de werkgebieden en de werkgelegenheid in Amsterdam Nieuw West en de nabije omgeving. Die zijn namelijk voortdurend aan verandering onderhevig.

Toen Cornelis van Eesteren in 1934 een Algemeen Uitbreidingsplan voor Amsterdam ontwierp, de basis voor de latere Westelijke Tuinsteden, woonden veel Amsterdammers nog onder de rook van fabrieksschoorstenen. Ook de haven lag nog gewoon in de oostelijke binnenstad. In Van Eesterens visie op de stad werden wonen en werken gescheiden. De moderne stad was hygiënisch en gezond, dus de industrie lag er op enige afstand van de woonwijken. In de woonwijken zelf was ruimte voor schone kleinschalige bedrijven en voor buurtwinkeltjes. De haven werd verplaatst naar het westen.

Startende ondernemers

Na de oorlog zou Nederland zich ontwikkelen tot een verzorgingsstaat en een diensteneconomie. In de jaren zestig en zeventig verrezen grote ziekenhuizen en andere instellingen en bedrijven zoals Sanquin en IBM buiten de ringweg. Sinds de jaren negentig telt Nieuw-West veel startende ondernemers en ZZP'ers; inmiddels maken zij meer dan 65% van de bedrijven uit. Rond 2000 vestigden grote bedrijven als Mexx, Brunel en Price Waterhouse Coopers zich op nieuwe bedrijventerreinen en kwamen er enkele grote hotels.

Verandering van werk en beroepen

Werk was in de jaren dertig misschien nog zwart-wit in te delen in 'handen'- of 'hoofdarbeid'. Sinds de jaren tachtig is veel werk geautomatiseerd en bestaat nu uit het bedienen van machines en computers. Tegelijkertijd maakte de crisis veel werk onbetaalbaar, zowel voor pas afgestudeerden als immigranten die naar Nederland waren gehaald om zwaar en ongezond werk op te knappen.

Fotowedstrijd

Die verandering van werk en beroepen in Nieuw-West brengt het Van Eesterenmuseum graag in beeld. Het riep daarbij bewoners van Amsterdam en Nieuw-West op foto's in te zenden van werkende mensen in dit bijzondere stadsdeel. Dat konden zakenlui bij Sloterdijk zijn, ambtenaren in op Plein 40 – 45, winkeliers aan de Burgemeester De Vlugtlaan, maar ook ZZP-ers thuis of in een koffiecorner. In geval men vroeger al eens zo'n foto had gemaakt of nog fraaie afdrucken bezat uit oude familiealbums, kon men die ook insturen.

Tussen 3 juli en 15 augustus ontving het museum ruim 50 foto's. Die foto's zijn allemaal in de zomerepositie Werk in West opgenomen die nog tot en met 5 oktober te zien is.

Sommige foto's kwamen uit de oude doos. Die oude beelden doen wonderen voor ons collectieve geheugen van de jaren 50 en 60. Toen kwamen de bewoners van het eerste uur, blij met een riant huis en met de frisse en ruime opzet van de omgeving rondom dat huis. Blij ook met de herwonnen vrijheid, met de mogelijkheid de schouders eronder te zetten en een nieuw leven op te bouwen in de Westelijke Tuinsteden. Er werd fysiek zwaar werk geleverd in de bouw, maar ook gewerkt op de tram of de bus, die de mensen van huis naar het werk bracht en andersom. Vanaf het Nassauplein richting Sloterdijk bijvoorbeeld of vanuit de tuinsteden naar de kantoren in de 'city'.

Werk anno 2014 is deels nog gelijk, maar deels ook heel anders. Dat werd zichtbaar op de ingezonden foto's. Nog altijd wordt er volop gewerkt in de bouw, aan de weg en op het water. Maar ook het beschilderen van lichamen, steltlopen of de creatieve business in wordt tegenwoordig als werk gezien.

Opvallend was dat vrijwel alle ingezonden foto's niet speciaal gemaakt zijn voor de fotowedstrijd. Ze tonen iets dat de makers eerder al de moeite waard vonden om vast te leggen, toevallig in het voorbijgaan of gezien vanuit het raam. Slechts een enkeling is naar aanleiding van de fotowedstrijd erop uitgetrokken. Aan de ene kant vond de jury dat jammer, aan de andere kant biedt het een inkijkje in de enorme hoeveelheid beeldmateriaal die staat opgeslagen op harde schijven op pc's, tablets en telefoons.

Zoals gezegd werden er ruim 50 foto's naar het Van Eesterenmuseum opgestuurd. Het museum wil alle deelnemers bedanken voor hun inzet.

De jury

Zaterdag 16 augustus werd de oogst van 2014 onder de loep genomen. Een jury kwam samen om de beste foto's te kiezen. De jury bestond uit:

Anna Ietswaart, beeldredacteur en vrijwilliger bij het Van Eesterenmuseum en de drijvende kracht achter de expositie.

Michel Boesveld, architectuur-en portretfotograaf;

Noortje Schmit, kunsthistorica, fotografe en woonachtig op de grens van het nieuwe West.

Hun geoefend oog kwam snel tot een shortlist van kanshebbers, daarna liepen de meningen uiteen en werd er gediscussieerd over het de vraag of een prijs ook aan een serie foto's kon worden toegekend. Veel deelnemers hebben namelijk twee of meer foto's ingezonden.

De jury heeft uiteindelijk besloten de oude zwart wit foto's en de hedendaagse kleurenbeelden als aparte categorie te beschouwen en heeft in beide categorieën een eerste en een tweede prijs toegekend. Ook aan series.

De winnaars

Categorie 'hedendaags foto's'

Eerste prijs

Broodje Berrak (foto's nr. 51 en 52)

'De positieve, altijd gezellige heren van Broodje Berrak waar de Turkse (en andere) pizza's top zijn, de friet lekker en de kapsalon jammie'. Johan Huizingalaan 14 augustus 2014

Door Janna Koops

Het positieve en dynamische van snackbar Broodje Berrak straalt van de foto's af. Hier gebeurt iets, er wordt gewerkt en plezier gemaakt. Het beeld is spontaan en er is contact gemaakt met de makers van de Turkse pizza. Die houden ondertussen de vaart erin en dat levert - samen met de bizarre spiegeling in het glas van de toonbank - een foto op die een aspect van het leven in Amsterdam Nieuw-West tot uitdrukking brengt.

Tweede prijs

Herprofilering van de rotonde op de Oostoever, 24 maart 2010 (foto nr 20)

Door Wim Migchelsen

Opvallend vond de jury hoe je hier het beeld ingezogen wordt. De wegwerkzaamheden aan de

rotonde vinden op afstand plaats, het zou een willekeurige rotonde kunnen zijn, maar omdat Café Oostoever als frame wordt gebruikt, zijn we op een zeer betekenisvolle plek in Nieuw-West.

Categorie 'oude zwart wit foto's'

Eerste prijs

Serie *Werken bij het gemeentevervoersbedrijf voor en na de tweede wereldoorlog* (foto's nr 2, 3 en 4)

- Nassauplein, eindpunt buslijn L van/naar het oude station Sloterdijk
- Bemanning lijn 2, eindpunt Hoofddorpplein
- In de 'schofttijd', nachtbussen in garage West J. Tooropstraat

Door: Ber Kaagman

Deze reeks foto's geeft een inkijk in het werken op de bus en de tram in de jaren veertig, vijftig en zestig. De foto's zijn gemaakt door een insider, door iemand die zelf op de bus en de tram werkte en die in zijn vrije tijd fotografeerde. Want net na de oorlog was het helemaal niet zo gewoon om een camera te bezitten en die dan mee naar je werk te nemen. We zien mannen op de tram, een conducteur die tijdens de schaft een dutje doet en de oude lijnbus die je van de stad meenam naar Sloterdijk en de daarachter gelegen havens en fabrieken.

Tweede prijs

Serie *Oude beroepen* (foto's nr 23 en 24)

- Werk aan bovenleiding tram
- Stratenmaker met drillboor

Door Hans Solkamans

De mannen in overal, hard aan het werk, zijn iconisch voor de aanleg van de tuinsteden en de wederopbouw van Nederland. Het mooie van deze foto's is dat ze niet alleen refereren aan dat werk, maar ook aan fotografen die dat werk na de oorlog vast legden. Op welhaast grafische wijze, zoals we dat kennen van fotograaf Aart Klein bijvoorbeeld. Zwart wit fotografie op haar best, volgens de jury prijzenswaardig.

Publieksprijs

Daarnaast was er de mogelijkheid voor volgers van het Van Eesterenmuseum (website, nieuwsbrief, Facebook) een stem uit te brengen.

De eerste prijs gaat met 5 stemmen naar:

Muziekpedagoge Oksana Konstantinova aan de Tretjakovlaan (foto nr 9)

Door Marian Olijkan

De tweede prijs gaat met vier stemmen naar:

Belly paint. Osdorp, juli 2014. Monique Lily maakt een buikschildering (foto nr 14)

Door Jessica Scholtes

Een gedeelde derde plaats, met elk drie stemmen, gaat als eervolle vermelding naar:

- *Renovatie flats Louis Couperusstraat*, zomer 2014. Verwijdering van het oude balkonhek (Let op, de bouwvakker zekert zich met een dikke kabel aan... de waslijn!) (foto nr 10)

Door Theo van Gorp

- *Heemtuinbeheerder William Frohn aan het einde van de dag*

Door Wouter van der Wulp

Dit rapport is opgemaakt door Anna Ietswaart, voorzitter van de jury van deze fotowedstrijd en Anouk de Wit, directeur van het Van Eesterenmuseum op 20 augustus 2014.